

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติคของ ตำบลขามเฒ่า อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้ง ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ในเขตพื้นที่ ตำบลขามเฒ่า อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ซึ่งมีประชากรทั้งสิ้น จำนวน 6,563 คน (บัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม. ณ เดือน กันยายน 2556)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยเลือก คือ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้ง ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ในเขตพื้นที่ ตำบลขามเฒ่า อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม จำนวน 378 คน โดยมีขั้นตอนดำเนินการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane (1970 : 725 ; อ้างถึงใน ยุทธ ไกยวรรณ. 2549 : 105) ดังนี้

จากสูตร

$$N = \frac{N}{1 + N(e^2)} \\ 1 + N(e)^2$$

กำหนดให้

n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน ขนาดของประชากรทั้งหมด

e แทน ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างกำหนดไว้ที่ 0.05

แทนค่าในสูตร

$$n = \frac{6,563}{1 + (6,563)(0.05^2)} \\ = \frac{6,563}{1 + (6,563 \times .0025)} \\ = \frac{6,563}{1 + (16.41)} \\ = \frac{6,563}{17.41} \\ = 376.96$$

ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความสะดวกต่อการคำนวณและจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ได้สามารถเป็นตัวแทนของประชากรอย่างสมบูรณ์ จึงใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 378 คน

ขั้นตอนที่ 2 วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยดำเนินการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

2.1 การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster random sampling) โดยใช้ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป และมีสิทธิเลือกตั้งในเขตพื้นที่ ตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง นครพนม จังหวัดนครพนม เป็นเกณฑ์ในการกำหนดสัดส่วนเทียบกับจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 378 คน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	บ้านขามเต่า	491	28
2	บ้านขามเต่า	471	27
3	บ้านกุดข้าวปุ้น	816	47
4	บ้านนาโดน	538	31
5	บ้านชะโงม	700	40
6	บ้านชะโงม	555	32
7	บ้านกล้วย	1,048	60
8	บ้านชะโนตใหญ่	916	53
9	บ้านชะโนตน้อย	306	18
10	บ้านใหม่ศรีประทุม	261	15
11	บ้านนาโดน	461	27
รวม		6,563	378

ที่มา : บัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 2557

2.2 จากนั้น ผู้ศึกษาใช้วิธีสุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) โดยการจับสลาก มีวิธีการดังนี้ จัดทำกล่องขึ้น 11 กล่อง แต่ละกล่องมีรายชื่อของประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้ง ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ในเขตพื้นที่ ตำบลขามเต่า อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม จากนั้นจับสลากขึ้นมา ได้รายชื่อใดเขียนไว้ และนำลงในกล่องเช่นเดิม เพื่อให้ทุกคนมีสิทธิถูกเลือกเท่าเทียมกัน หากจับได้รายชื่อซ้ำให้จับใหม่ ทำเช่นนี้ทุกกล่อง จนได้กลุ่มตัวอย่างครบทุกกล่อง และได้กลุ่มตัวอย่างรวมกันครบจำนวน 378 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยที่ส่งผลกระทบต่อความร่วมมือของคณะกรรมการหมู่บ้านในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติคของ ตำบลขามเต่า อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ผู้วิจัยใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่สร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี

และผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นแนวทางโดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามปลายปิดประเภทสอบถามรายการ (Check List) เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ และระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้าน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตของ ตำบลขามเฒ่า อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม จำนวน 5 ด้าน ประกอบไปด้วย ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติด ด้านการรับรู้สาเหตุการติดยาเสพติด ด้านการได้รับผลกระทบจากปัญหาสุขภาพจิต ด้านความปลอดภัย ในการให้ข่าว และด้านการได้รับการอบรมเกี่ยวกับยาเสพติด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้าน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตของ ตำบลขามเฒ่า อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม จำนวน 4 ด้าน ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการคิดค้นหาสาเหตุของปัญหา การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผน และการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ (Likert's Scale) โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบตามระดับประสิทธิภาพการบริหารงานการเงินและบัญชี 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ แนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตของ ตำบลขามเฒ่า อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม เป็นชนิดปลายเปิด เปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามอย่างอิสระ

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเอง เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยอยู่ในการควบคุมดูแล และคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. กำหนดขอบเขตและเนื้อหาในการตั้งคำถาม เพื่อให้สามารถตอบปัญหาตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่ตั้งไว้ ให้ครอบคลุมจุดมุ่งหมายของการศึกษา โดยยึดหลักว่าต้องอยู่ในหลักแห่งข้อเท็จจริง ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี หลักการ และศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับสภาพและปัญหา เพื่อกำหนดแนวทางในการสร้างเครื่องมือ โดยให้ครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานที่กำหนดไว้

1.2 สร้างแบบสอบถาม โดยอาศัยข้อมูลจากเอกสาร ตำรา และแนวคิดเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด และศึกษาทฤษฎีการมีส่วนร่วม โดยทำการประยุกต์แนวคิดดังกล่าวมาจาก (Cohen and Uphoff. 1977 :727)

1.3 ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือประเภทต่าง ๆ จากเอกสารและตำรา และผลการวิจัย ที่เกี่ยวข้อง ทั้งในและต่างประเทศ

2. ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิด เสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง (Content validity) จากนั้น นำผลการตรวจแบบสอบถามจาก ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะแล้วคำนวณดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Item - Objective Congruence Index : IOC) โดยข้อคำถาม ใดที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.5 ควรปรับปรุงแก้ไข (สุวิมล ติรกานนท์. 2548 : 147 - 148) ดังนี้

3.1 นายรังสรรค์ แก้วซัง วุฒิกการศึกษา ร.ม. (รัฐศาสตร์) ตำแหน่ง ปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลขามเต่า เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

3.2 นางวาริสรา โชคภูเขียว วุฒิกการศึกษา ก.ศบ. (สาขาภาษาไทย) ตำแหน่ง ครู อันดับ คศ.3 วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนโนนโพธิ์ศรีวิทยาคม อำเภอชำสูง จังหวัด ขอนแก่น เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

3.3 นางวิชุดา โชคภูเขียว วุฒิกการศึกษาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (การประเมิน และวัดผลการศึกษา) ตำแหน่งครู ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขต 9 จังหวัดขอนแก่น เป็นผู้เชี่ยวชาญ ด้านวัดและประเมินผล

4. ผู้วิจัยทำการรวบรวมข้อคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ต่อคำถามแต่ละข้อแล้วนำมา วิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องระหว่างรายการสอบถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

5. ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา พิจารณาอีกครั้ง

6. นำแบบสอบถาม ไปทดสอบ (Try Out) กับคณะกรรมการหมู่บ้านในการป้องกัน และแก้ไขปัญหา ยาเสพติดของ ตำบลขามเต่า อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ที่ไม่ใช่ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์ เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยการหาค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างรายข้อกับรวมทุกข้อ (Item - Total Correlation) และหาค่า ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ทั้งฉบับ โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์

แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 99) มีค่าอำนาจ
จำแนกอยู่ระหว่าง .30 ถึง .79 และมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .92

7. จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปเก็บข้อมูลตามกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. นำหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อขอความร่วมมือไปยัง นายกองค้การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. แจกผู้ช่วยวิจัยจำนวน 1 คน เพื่อให้ทราบขั้นตอนและวิธีการการเก็บแบบสอบถาม เกี่ยวกับรายละเอียดของแบบสอบถาม วิธีการแจก และเก็บแบบสอบถาม
3. ดำเนินการเก็บข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้าน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด จากบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า ที่เกี่ยวข้องกับการงานวิจัย
4. นำแบบสอบถามที่ได้มาทั้งหมด 378 ชุด ไปวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) ได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนและการแปลความหมาย ซึ่งได้ดำเนินการ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ และระดับการศึกษา โดยวิธีแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. การวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้าน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของ ตำบลขามเฒ่า อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 โดยใช้วิธีประมวลผลตามหลักสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางควบคู่กับการบรรยายและสรุปผลการดำเนินงานวิจัย สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลกำหนดให้คะแนนคำตอบของแบบสอบถาม ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด.2545:102 - 108)

5	กำหนดให้	การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด
4	กำหนดให้	การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก
3	กำหนดให้	การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง
2	กำหนดให้	การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย
1	กำหนดให้	การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

แล้วหาค่าเฉลี่ยของคำตอบของแบบสอบถาม โดยใช้เกณฑ์ในการแปลผล ค่าเฉลี่ยดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 118)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้าน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของ ตำบลขามเฒ่า อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม โดยใช้ทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปร 2 กลุ่ม โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple Linear Regression Analysis) ด้วยวิธีการเลือกตัวแปรอิสระเข้าสมการ (Stepwise Method) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของ ตำบลขามเฒ่า อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ซึ่งมีรูปสมการ ดังนี้ (สรชัย พิศาลบุตร. 2551 : 155)

รูปแบบของสมการเส้นตรง เพื่อที่จะพยากรณ์ค่าของตัวแปรตาม (Y) เมื่อทราบค่าต่าง ๆ ของตัวแปรอิสระ (X) จำนวน K ตัว

สมการในรูปคะแนนดิบ

$$Y = a + b_1 x_1 + b_2 x_2 + b_3 x_3 + b_4 x_4 + b_5 x_5$$

Y คือ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของ ตำบลขามเฒ่า อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม

a คือ ค่าคงที่ (Constant Term) ของสมการถดถอย ในรูปของกลุ่มตัวอย่าง

b_1, b_2, b_3, b_4, b_5 คือ ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (Coefficient) ของตัวแปรอิสระ หรือค่าอิทธิพล หรือค่าน้ำหนักของแต่ละตัวแปรว่าสามารถอธิบายผลการเปลี่ยนแปลงในตัวแปรตาม ได้มากน้อยเพียงใด

x_1, x_2, x_3, x_4, x_5 คือ ค่าของตัวแปรอิสระที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง ในรูป
คะแนนดิบ เปลี่ยนสมการในรูปแบบคะแนนดิบเป็นสมการในรูปแบบมาตรฐาน ดังนี้

$$Z = B_1 Z_1 + B_2 Z_2 + B_3 Z_3 + B_4 Z_4 + B_5 Z_5$$

เมื่อ $Z =$ ค่าของตัวแปรตามที่ได้มาจากการพยากรณ์ในรูปแบบของ
คะแนนมาตรฐานเมื่อทราบค่าคะแนนมาตรฐานของตัวแปรอิสระ (ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมี
ส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตของ
ตำบลขามเฒ่า อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม)

B คือ สัมประสิทธิ์การถดถอย ส่วนย่อยมาตรฐาน (Coefficient)

$Z_1 - Z_5$ คือ คะแนนมาตรฐานของตัวแปรอิสระ

4. การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ แนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหา
สุขภาพจิตของ ตำบลขามเฒ่า อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์
เนื้อหา (Content Analysis) สรุปประเด็นแจกแจงความถี่และนำเสนอโดยการพรรณนาความ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำหลักสถิติมาประกอบการวิเคราะห์แบบสอบถาม
ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ผู้วิจัยใช้สถิติ คือ การแจกแจงความถี่
(Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านใน
การป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตของ ตำบลขามเฒ่า อำเภอเมืองนครพนม จังหวัด
นครพนม ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ
หมู่บ้านในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตของ ตำบลขามเฒ่า อำเภอเมืองนครพนม
จังหวัดนครพนม โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple Linear Regression
Analysis) ด้วยวิธีการเลือกตัวแปรอิสระเข้าสมการ (Stepwise Method)
4. การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหา
สุขภาพจิตของ ตำบลขามเฒ่า อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม โดยใช้วิธีการวิเคราะห์
เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำเสนอในเชิงพรรณนาด้วยความแจกแจงความถี่